

ÇALIŞTAY SONUÇ BİLDİRGESİ

Solunum sistemi hastalıkları, dünya üzerinde ve ülkemizde giderek artmaktadır. Sigara ve çevre kirliliği artışı nedeniyle ortaya çıkan kronik solunum sistemi hastalıkları, gelişen tanı ve tedavi yöntemleri ile ortalama yaşam süresinin giderek uzaması ve buna bağlı olarak kronik hastalıkların sıklığında artma ve en önemlisi de 20.yüzyılda azalma gösteren , fakat günümüzde özellikle de sorunlu, uzun süreli tedavi gerektiren dirençli tüberküloz vakaları solunum hastalıkları alanında halen ciddi problemler olarak devam etmektedir. . Akciğer kanseri de, yine benzer etyolojik nedenden ötürü giderek artan görülme sıklığı ile kanser ölümleri içinde, gerek erkek gerekse de kadınlarda ilk sırayı işgal etmektedir.

Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastaneleri, 50 yılı geçkin, hatta 100 yıla yaklaşan yapılarıyla, tecrübenin biriktiği ve yetiştirdiği uzman hekimlerle tüm yurda yayıldığı hastanelerdir. Yurtdışında da, özellikle Almanya, İtalya ve Fransa'da örnekleri olduğu gibi, genel hastanelerde yönetilemeyen , uzun süre yatması gereken , kronik akciğer hastalarının , tüberkülozlu ve ilaç direnci olan olguların ve akciğer kanserli hastaların yönetimlerinin yapılabilirdiği göğüs hastaneleri ülkemizde de yıllardır başarıyla hastalarına hizmet sunmaktadır.

Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanelerinde hizmet ve eğitimin daha nitelikli ve kaliteli devam edebilmesi açısından yaşadığımız sorunlara yönelik açıklamalar ve çözüm önerilerimiz aşağıdadır;

Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi EAH'lerinde mevcut durumda birinci basamak hasta hizmetinin üçüncü basamakta bir hastanede veriliyor olması nedeni ile üçüncü basamakta hizmet bekleyen asıl hasta grubuna yeterince zaman ayıramamaktadır. Bu hastanelere Türkiye'nin hemen her yerinden hasta sevkleri yapılmakta, diğer hastanelerimizde performans puanı yüksek işlemler yapıp komplikasyon gelişmiş veya sonuçlandırılmamış hastalar gönderilmektedir. 4 özel dal Göğüs Hastanesi, ülkemizdeki 60 civarında 3. basamak hastanede üretilen hizmetin %54'ünü üretmekte, sadece buldukları ile değil, tüm Türkiye'ye hizmet vermektedirler. Bu hastanelerde bulunan her bir klinik, 1 eğitim görevlisi + 2 ya da 3 uzman ve eğer varsa 1 asistan ile, büyük ve çok sayıda öğretim üyesinin bulunduğu önemli üniversite kliniklerine eşit, hatta bir çoğundan daha fazla hasta bakım hizmeti üretmektedir. *Bu hastanelerde sevk zincirinin öncelikli olarak uygulanması uygun olabilir.*

Göğüs hastalıkları Hastaneleri, hastalarının doğası gereği hem yatış oranları (genelin yaklaşık 2 katı), hem de yatış süreleri uzun olduğu için yatak sayıları da daha fazla olmak zorundadır. Özellikle de, tütüne bağlı hastalıklarda artış nedeniyle son yıllarda KOAH'lı hasta salgınıyla karşı karşıya kalan Göğüs Hastalıkları hastanelerinde yatak sıkıntısı yaşanmakta olup, yatakları boş olan 2.basamak hastaneleri ile entegre edilerek uzun süreli yatması gereken kronik hastaların eğitim kliniklerindeki yatakları bloke etmesi önlenmelidir.

Ülkemiz için halen önemli bir sağlık sorunu olan Tüberküloz özellikle de dirençli tüberküloz olgularının tedavisi sadece bu 4 eğitim ve araştırma hastanesinde yapılabilmektedir. Özellikle de Türk Cumhuriyetlerinden gelen ve güney

komşularımızdan iltica eden tüberkülozlu hasta sayısının artışı, bu Hastaların çoklu ilaç direnci ve yaygın ilaç direnci olan vakalar olması konunun önemini daha da artırmaktadır. Bu hastaların tedavi başlangıcında çok daha uzun süre hastane yatışları gerekmektedir. Bu dört hastanenin genel hastaneye dönüşüm süreci içinde bu tedavilerin yapılması ciddi sıkıntılar ile birlikte belki de mümkün olamayacaktır.

Hizmetin ve eğitimin kaliteli bir şekilde yürütülebilmesi açısından en önemli sorunlardan birisi yatan hastaların konsültasyonlarıdır. Konsültan hekim olarak eksiklerin tamamlanması ve bu hizmetin aksamadan sürdürülmesi diğer genel eğitim araştırma hastaneleriyle kamu hastaneleri birliği süreci içinde süreci kolaylaştıracak protokoller yapılması durumunda varolandan daha da etkin ve kaliteli hasta bakımı mümkün olabilecektir. Tabii ki bu protokollerde konsültasyonlar iki taraflı olarak devam edecektir, yani genel hastane de gerekli gördüğü durumda özel dal hastanesinden konsültasyon isteyebilecek ve bu konsültasyon sürecine eğitim alan asistanların eğitim görevlileri nezaretinde katılması sonucunda uzmanlık eğitimi içindeki multidisipliner yaklaşım konusu da çözümlenmiş olacaktır.

Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Uzmanları arasında yaptığımız anket sonucuna göre de, anketi cevaplayan 480 kişiden sadece 69'u (% 14,6) bu hastanelerin genel hastaneye dönüşmesini desteklerken 406'sı (% 85,4) 'aksaklıkların düzeltilmesi ile özel dal Eğitim-Araştırma Hastanesi olarak çalışması olarak kalması'nı desteklemiştir. Ayrıca, anketi yanıtlayan ve Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanelerimizde çalışan gerek eğitim görevlisi gerekse de uzman hekim memnuniyeti sırasıyla % 73 ve % 83 olarak yanıtlanmıştır.

Bu hastanelerde çalışan uzmanların her biri oldukça yoğun hasta spektrumu nedeniyle, geniş gözlem, tecrübe ve pratik sahibidirler, hem de eğitim ve araştırma açısından kısıtlı zaman ve teknik sıkıntılar çekmelerine karşın, yine de yayın sayıları açısından iyi durumdadırlar. Ayrıca, eğitici kadronun % 65'inin akademisyen oluşu da, asistan eğitiminin kalitesini yükseltmektedir. Bu tecrübeli kadronun uzun yıllardır bu hastanelerimizde çalışması da, kurum kültürünün oluşması açısından önemlidir.

Göğüs Cerrahisi açısından bakıldığında ise; bu alandaki ameliyatlara meşakkatli, mortalite ve morbiditesi görece yüksek ameliyatlardır. Göğüs cerrahisi uzmanlık alanı ekip çalışmasının çok önemli olduğu bir disiplindir. SGK verilerine göre 2013 yılında tüm branşlarda yapılan cerrahi işlemin; %69.2'si aynı yıl Göğüs Cerrahisi branşında yapılan cerrahi işlemin ise %76.2'si Sağlık Bakanlığı Hastanelerinde gerçekleştirilmiştir. Zorluk derecesine göre A'dan E'ye kadar sıralanan kodlamada tüm branşlarda A grubu ameliyatların oranı %3.3 ve bu ameliyatların özel hastanelerde yapılma oranı %36.1 iken, Göğüs Cerrahisinde A grubu ameliyatların oranı %7.8, bu ameliyatların özelde yapılma oranı %7.7'dir.

Göğüs Cerrahisi branşında yapılan A grubu ameliyatların %56.4'ü Sağlık Bakanlığı Hastanelerinde yapılmakta, bunlarında %44.5'i Yedikule, Süreyyapaşa, Atatürk ve Suat Seren hastanelerinde yapılmaktadır. Bu 4 EAH'nde yapılan ameliyatların %24.7'si A grubu ameliyatlardır.

Son yıllarda EAH'nin ameliyat tiplerine göre sıklığına bakıldığında A ve B grubu ameliyatların sayısında artış, diğer grup ameliyatların sayısında azalma eğilimi oluşmuştur. Bu sonucun oluşmasında komplikasyon oranını ve maliyetlerin yüksek olduğu A ve B grubu ameliyatların özel hastanelerde ve EAH dışındaki hastanelerde

yapılmasının etkisi mevcut olabilir. Ayrıca, Göğüs Cerrahisi Uzman sayısının ihtiyaçtan fazla olması, hemen her il ve hastanede Göğüs Cerrahinin bulunması, son zamanlarda özel hastanelerde de Göğüs Cerrahilerinin çalışmaya başlaması gibi nedenlerin de etkisiyle; geliri yüksek olan tanı, tetkik ve minimal invazif işlemlerin EAH dışında yapıldığı, kalan işlemler için hastanın EAH'ne yönlendirildiği varsayılabilir.

Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastaneleri, Türkiye sağlık ortamının vazgeçilmez kurumlarıdır. Gerek sağlık hizmetinin verilmesinde, gerekse de hasta yükü nedeniyle asistan eğitiminde önemli bir yere sahip olan bu kurumlarımızın, uluslar arası yayın sayıları da giderek artmaktadır. Toplam yayınlardaki EAH/üniversite oranı son 5 yılda 0,68'ten 0,80'e yükselmiştir. Bu da, kendilerine yüklenmiş eğitim ve araştırma misyonunu yerine getirdiklerinin kanıtıdır. Sevk zincirinin başlatılması ile kendisine yüklenen üçüncü basamak hastane yapısına kavuştuğunda, eğitim ve araştırma faaliyetlerine daha fazla zaman ayrılacaktır.

Ana omurgayı göğüs hastanelerinin oluşturduğu bir hastane yapılanmasının mümkün olduğu, genel eğitim araştırma hastaneleri içinde sıkışık kalmış göğüs hastalıkları kliniklerinde bilgi birikimi, tecrübe ve özellikli hastaların uzun dönem yatışına olanak sağlayacak şartların oluşamayacağı gerçektir.

Saygılarımızla

Doç.Dr.Filiz KOŞAR
TÜSAD Başkanı

Prof.Dr.Arzu YORGANCIOĞLU
TTD Başkanı

Prof.Dr.Tevfik ÖZLÜ
ASYOD Başkanı

Prof.Dr.Levent ELBEYLİ
TGCD Başkanı

Türkiye
Solunum
Araştırmaları
Derneği

